

DOMOV

3 G. Ligeolna knjižnica
Poljanska c. 10. d. št. 1111.
Ljubljana.

Oglasi:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca maži 30 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sédna ulica 6.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K, letoletno 36 K.

Za svobodo našega ljudstva

Važni sklepi zaradi verskega pouka.

Pretekli teden je imel v Ljubljani višji šolski svet sejo, na kateri je prišlo v razgovor tudi vprašanje šolarskih maš in pa sploh verskega pouka.

Zastopnik staršev v višjem šolskem svetu, g. Franchetti, je predlagal, da naj se skupne šolske maše ob nedeljah in med tednom odpravijo. Skliceval se je pri tem na dejstvo, da se skupne maše vrše le še v nekaterih krajih, dočim drugod prav dobro izhajajo brez njih. Saj gre šolska mladina lahko z drugimi družinskimi člani v cerkev. Skupne šolske maše pa prizadevajo ponekod, zlasti v zimskih časih, ko primanjkuje obuval in obleke, velike nepravilne otrokom kot staršem. Na koncu konca se je še poudarjalo, da je na Kranjskem uvedel skupne šolske maše dr. Lampe ne iz pobožnosti, temveč ker je hotel z njimi kaznovati učitelje in starše. Franchettijev predlog je bil sprejet z veliko večino glasov in protivila sta se v glavnem le dva cerkvena moža, kanonik Nadrah in Vraber, kar sicer ni nič čudnega, ker vsak berač svojo malho hvali.

Poleg Franchettijevega predloga je bil sprejet še predlog, ki ga je stavil šef oddelka za socialno politiko, g. Ribnikar. On je predlagal, da naj predsedstvo višjega šolskega sveta staršem ali njih namestnikom, ki žele vzeti otroka od pouka verouka, brez nadaljnega to dovolji v zmislu § 16. naše ustave. Ta, od vseh, razen od Nadraha in Vraberja sprejeti predlog je velikega pomena zlasti za samostojnost in neodvisnost kmetskega ljudstva. Posledica tega predloga pa ne bo ta, da bodo starši otroke kar pobrali iz šole, marveč ta, da bodo kaplani in župniki bolj krotki in dostojni. Saj ima po postavi vsak državljani tudi pravico vsak čas izstopiti iz

cerkve. Pa koliko jih to stori? Prokleta malo, ker je s takim izstopom zvezanih vse polno neprijetnosti.

Ako bo pa gospod župnik in gospod kaplan vedel, da imajo starši pravico vzeti otroka od pouka verouka, ne bo počel z otrokom kakor svinja z mehonom. Nikjer drugod se duhovščina nad samostojno mislečimi kmeti tako rada ne maščuje kot v šoli nad nedolžnimi njihovimi otroci. Kakor je bil za dolge blagoslovljene jezike potreben «kancelparagraf», ki naj prepreči politično psovaje po cerkvah, ravnotako je tudi potrebna postava za varstvo otrok pred duhovščino v šolah. Tako varstvo je zlasti tudi potrebno tamkaj, kjer je veroučitelj nemoralen, kakor je bil n. pr. zloglasni župnik Magajna. Proti takemu svinjarju so bili do sedaj starši čisto brez vsake moči. V bodoče bodo lahko pritisnili na škofa s tem, da bodo zagrozili, da otroci ne bodo več obiskovali verouka v šoli, ako škof ne preskrbi boljšega veroučitelja. *Posledica Ribnikarjevega predloga bo samo ta, da bo škof polagal večjo važnost na vero kakor pa na politiko.* Namesto politikujoče duhovščine bomo dobili s časom prave Kristusove namestnike, ki bodo učili le krščansko ljubezen do bližnjega in tudi delali in živeli po teh naukih. Taki duhovščini bo ljudstvo otroke lahko zaupalo. Zoper Franchettijev in Ribnikarjev predlog v višjem šolskem svetu bo sedaj duhovščina brezdvomno pridigala in vpila, kakor da bi jih na meh drli. To bo pa le dokaz, kako hudo je tej gospodi, ako se ji malo stopi na prste in ako se ji ne pusti več preganjati po svobodi hrepenečega naroda. Počasi bo duhovščina že uvidela, da ji ne gredo večje pravice kot drugim državljanom.

Še nekaj o biri

(Z dežele.)

Ko človek opazuje po deželi, kako vlačijo od farovža najeti ljudje, včasih prave surovine, cele vozove, naložene z vrečami, se nehote vpraša: Je-li mogoče, da more prenašati ljudstvo ta ogromni davek? Za kaplane, ki so res v nekaterih krajih na slabem, bi se ne čudili, da pobirajo biro, naravnost krivično pa je, da se okorišča od žuljevih rok farovski paša, ki ima cel grunt, živino, mesečno plačo, večje pogrebe, razne takse, gozdove, ofer itd. Učitelj, uradnik, delavec in dr. so pravi siromaki napram tem gospodom. Po deželi se trudijo ti stanovi, da z veliko težavo in z dragim plačilom dobe

najpotrebnejše za svojo družino in lasten obstoj. Poleg tega se ukvarja učitelj, uradnik ali delavec po ves dan s svojim delom, dočim so farovski gospodje razven maše zjutraj po cele ure prosti. In za to delo dobe župniki poleg dohodkov iz posestva, plače, pogrebov itd. še biro. No, ti imajo nebesa pač že na zemlji.

Sedaj pa pogledimo še našega kmeta! Celo leto se trudi od zore do mraka, da si pridela za svojo večkrat ogromno družino vsakdanji kruh. Med letom mu pobije toča, uniči suša ali naliv včasih vse pridelke. Vkljub temu mu gospod iz župnišča ne prizanese. Ne vpraša, imaš ali nimaš, kmet, daj v nenasitno malho. Pisec teh vrstic je govoril s kmetom, ki mu je pravil, da znaša njegov davek

državi 400 kron, farovžu pa plača najmanj 800 kron letno.

Neka fara na Gorenjskem je v tem oziru prava Indija-Koroman-dija za župnika. Fara šteje 18 vasi. Večje vasi imajo po 30 števil (ena celo čez 80) par manjših najmanj po 5 števil. Vsak posestnik mora dati po dva mernika žita ali okroglo 40 kg. Vzemimo, da iz 18 vasi dá le po šest posestnikov, t. j. 108 posestnikov po dva mernika! To bi zneslo 216 mernikov, t. j. 8640 kg. Računimo žito po 10 kron za kg, tedaj je vredna vsa bira 86.400 kron. Račun pa je veliko večji, ker se je računalo v malem. Kajzarji in bajtarji, ki dajo posebe, niso vpoštrevani. Če prištejemo še to, tedaj smemo reči, da znaša v tej fari bira vrednost najmanj 100.000 kron. To je silno krivično v primeri z dohodki župnikov po mestih.

Skrajni čas je, da se ta krivica popravi. Tega pa ne bodo zravnali duhovniki in škofje sami, temveč tu mora nastopiti vlada. Bira naj se sploh odpravi! V Sloveniji kmeti večinoma komaj toliko pridela, da preživijo samega sebe in družino.

Med svetovno vojno je bil le kmet tisti, ki je dajal sinove, živino in žito. Avstrijske oblasti so pustile duhovnom vso živino, žito, stanovanje in še same so pustile na gorkem. V Jugoslaviji naj se vse to vpoštevata!

Seveda, če se bo vlada potrudila, da odstrani to vnebovpijočo krivico in odpravi biro, tedaj bo kričal «Domoljub», da preganjajo cerkev, duhovnike in Boga. Za nas, ki mislimo z glavo, ne s peto, pa bo dovolj jasno, da **odpravljena bira še ni odpravljena vera.** Naš kmet, ki si mora pogostokrat odtrgati od ust, ne mara več zasipati župnike in rediti nenasitne farške trebuhe. Zakaj naj bi župnik, ki vedno pridiguje post, objedel kot gosenica vso faro, ko ima že tako drugih dohodkov več nego najboljši kmet. Gospodje, ki imajo nebesa že na zemlji, pa bi še radi na onem svetu imeli v nebesih najboljši sedeže. Upamo, da se bo bira odpravila in z njo že res preplela farška nebesa na zemlji. Če bo odpravljena bira, naj se duhovščina nikar ne huduje, saj pravi klerikalna «Naša moč», da človek ne sme gledati z očmi trebuha...

Kako je paševal župan Korbar v Dobrunjah.

(Izpred okrajnega sodišča.)

Svoječasno smo že poročali o zanimivi razpravi Korbar proti Anžiču, ki nam v jasni luči kaže klerikalno korupcijo v občinski upravi. Pod starim klerikalnim režimom je bil Korbar pravi paša v dobrunjski občini. Ker je okrajni sodnik dr. Stojkovič dovolil dokaz resnice glede očitanih, ki jih je bil ugledni kmet

Anton Anžič iz Štepanje vasi izrekel o Korbarjevem samolastnem občinskem gospodarstvu, se je te dni pred okrajnim sodiščem pričelo dokazno postopanje.

Priče so izpovedale za tožitelja vse-skozi obtežljivo. Zlasti priča prof. dr. Lokar je podal jako značilno sliko o paševanju župana Korbarja. Priča je opisal, kako je znal Korbar izrabiti vsako priliko v svojo osebno korist. Že leta 1903. so zahtevali od njega občinske račune, a se je vedno izgovarjal, da jih je izgubil. Pred vojno si je sezidal novo, dvonadstropno hišo, ravno v tistem času, ko so zidali — novo šolo. K njemu so vozili isti stavbni material kakor k šoli.

Najboljše pa je pričla označila Korbarjev značaj v slučaju naprednjaka Čerina, ki ga je Korbar hotel spraviti k vojakom na ta način, da je ponaredil podpis. Zaradi tega je bil naznanjen državnemu pravdnstvu, a se mu ni ničesar zgodilo. Korbar je celo pričlo ovadil dr. Schwarzu zaradi srbofilstva.

Druga pričla, nadučitelj v p. g. Lokar, je obširno izpovedal o Korbarjevih manipulacijah pri krajnem šolskem svetu. Tudi tu ni imel Korbar urejenih računov. Važna je bila točka o «premogu», kajti Korbar si je umei na zviti način dobavljati premog na račun šolskega sveta.

Priča Ivan Bricelj je nadalje opisal, kako visoke zaloge sladkorja so našli v podstrešju Korbarjeve hiše kmalu po prevratu. Priča je povedal, kako so potom Korbarjevega hlapca zvedeli za skriti sladkor. Vojaška patrolja je napravila preiskavo in res dobila — 600 kg sladkorja v podstrešju! Ko so Korbarja vprašali, kaj je v vrečah, jim je odgovoril: «To je pa sol!»

Priča Ivan Aršek je izpovedal, kako je prišlo do tega, da so Korbarja odstavili od županskega mesta. Priča Fran Selan, občinski gerent, je še enkrat kot izvedenec v računovodstvu opisal škandalozno vodstvo občinskih računov za časa, ko je bil Korbar župan.

Ker je treba zaslišati še nekatere priče in poiskati nekatere uradne spise, se je razprava ponovno preložila.

Politični pregled

Upati je, da se še te dni začne redno delo v zakonodajni skupščini, ker zahtevajo to demokrati z vso odločnostjo. Zato bodo

radikalci morali odnehati

od svojih pretiranih zahtev, ker drugače pade vsa odgovornost za nedelavnost skupščine na njih. Radikalci bi pač radi vladali brez demokratov, kar je pa nemogoče, ker so sami za sebe preslabi, s klerikalci, radičevci in zajedničarji se pa ne morejo združiti. Sploh stojijo radikalci prav slabo, o čemer se je mogel prepričati te dni glavni zdražbar med njimi, dr. Laza Marković, ki je šel na Hrvaško zdražbo delati, pa so ga demokrati kmetje v Plaškem naravnost pognali iz svoje srede.

V par dnevih se začne v Beogradu proces proti atentatorjem,

ki so izvršili, oziroma pripravili ponesrečeni atentat na tedanjega regenta, danes kralja Aleksandra. Preiskava je končana in obtožnica bo najpozneje do konca tega tedna izročena sodišču. Zaradi atentata za-

prti in obtoženi komunisti so začeli v zaporu — štrajkati z lakoto. Kaj hočemo, komunist misli, da mora vedno štrajkati in ker v zaporu drugače ne more štrajkati — noče jesti. No, zaradi takega štrajka vsaj nikogar glava ne bo bolela.

Države naslednice bivše avstro-ogrske monarhije so poslale svoje zastopnike na

konferenco v Portorose,

kjer se vršijo posvetovanja o obnovitvi gospodarskih in prometnih odnošajev med posameznimi državami. Morda se bo doseglo zboljšanje prometnih zvez, olajšanje carinskega postopka in razne druge olajšave v medsebojnih gospodarskih odnosih.

V Italiji ni miru in reda, štrajki se pojavljajo eden za drugim in sedaj je zopet

splošni štrajk v Trstu,

ker se tovarnarji in delavci nikakor ne morejo sporazumeti glede plač. Vzrok vsemu temu leži v tem, ker Trst, odtrgan od svojega slovenskega zaledja, gospodarsko sploh ne more obstojati. Današnji Trst je prava senca nekdanjega Trsta, v Trstu danes ni niti trgovine, niti prometa in vse gre žalostni bodočnosti nasproti. Italija mu ne more in tudi noče pomagati, ker to bi se moglo zgoditi samo na škodo drugih italijanskih pristanišč, Benetk in Geneve in italijanska vlada niti misliti ne sme na to, da bi ti dve pristanišči oškodovala v korist Trsta! Trst bo zato vse dotlej, dokler ostane v italijanski posesti polagoma hiral in propadal. Samo v Jugoslaviji bi bila njegova rešitev. Ampak Trst je hotel biti italijanski in sedaj naj nosi posledice.

Po svetovni vojni so potekla že tri leta, ampak miru med narodi še vedno ni. Da bi se ta mir osigural, se je sestala v Washingtonu

razorožitvena konferenca

ki naj bi sklepala o razorožitvi, oziroma o zmanjšanju vojnih sil na morju in na suhem. Razni državni držijo na konferenci lepe govore, ali dvomimo zelo, da bi se dosegel kak uspeh, ker je na svetu preveč krivice, ki jih hočejo posamezni narodi odpraviti in to je mogoče doseči samo z orožjem. Tega se zavedajo tudi one države, ki so drugim storile krivico in Italija n. pr. niti ne prikriva svojega strahu pred Jugoslavijo, ki jo je tako nesramno oropala. Ne, do splošne razorožitve ne pridemo še tako kmalu, četudi bi ona bila v veliko korist človeštvu.

Evropa ima dosti skrbi, pa se mora brigati še

za Karla Habsburžana

in njegovo družino, ki je sedaj «brez poklica» na portugalskem otoku Madeira. Angleži pravijo, da mu bodo morale plačevati nasledstvene države vzdrževalnino in sicer kar celih 20.000 angleških funtov (okolu pet milijonov dinarjev) na leto! Pa iz te moke ne bo kruha, mi ne bomo vzdrževali Karla in njegove družine in druge nasledstvene države se z nami strinjajo. Karl ima na Madžarskem velika posestva in ta naj ga vzdržujejo, saj ni treba, da bi še dalje živel kot cesar. Vesel naj bo, da sploh živi in da mu ni treba skrbeti za vsakdanji kruh!

Dopisi

Koroška Bela. Dne 13. novembra je popivalo več fantov v Čopovi gostilni. Med temi je bil tudi delavec Josip Pristov iz Javornika. Ker so bili vsi že precej nadevani, so se začeli pripraviti. Pristov videč, da sam proti osmim nič ne opravi, jo je po-

pihal. Na poti pa je dobil nekaj tovaršev, s katerimi se je vrnil proti Čopovi gostilni, ki pa so jo med tem radi policijske ure že zaprli. Eden izmed družbe je jel po vratih razbijati. Da nadležneže prežene, je oddal gostilničar skozi okno par strel, ki niso nikogar zadeli. Fantje so se nato odstranili. Kmalu pa so prišli za njimi drugi fantje, ki so klicali na korajžo. Pristova družba jih je porinila nazaj proti gostilni, kjer se je začel boj. Anton Cop, sin gostilničarja je vzel puško in zopet streljal. Zadel je Pristova v desno stegno tako, da mu je šla kroglija skozi stegno desne noge in je v levem stegnu obtičala. Ranjenega Pristova so prepeljali v bolnico, razgrajče pa sedaj preganja orožništvo.

Laško. Zastrupljenje z žganjem. Hlapec tukajšnjega peka g. Freceja je peljal sodček žganja v Celje. Žganje je hlapca tako mikalo, da se ni mogel premagovati. Napil se je žganja tako, da mu ni mogla pomagati več nobena zdravniška pomoč. Umril je drugo jutro vsled zastrupljenja po alkoholu.

Svetinje pri Ormožu. Kdor še ni bil pri Svetinjah in ne pozna naših razmer, temu povemo, da so tudi pri nas razne stranke in da je v naši fari dosti dobrih politikov. To pa ni po volji našemu g. župniku, ki je mnenja, da je samo njegova stranka prava, in da je tisti že izgubljen, ki noče biti več pod njegovo komando. Njegov ideal je: poslušna armada «ovčic», ki se molče priklanjajo, kimaajo ter poljubljajo roke. Gorje pa nepokornim! Poslušajte, kako župnik z njimi ravna. Pretekli teden je nekemu faranu umrlo dete. Dogovoril se je z g. župnikom zaradi zvonjenja in pogreba. Pri tej priložnosti je hotel g. župnik njega tudi za svojo stranko pridobiti, kar je dotičnik odklonil. Posledica je bila, da otroku niso zvonili. Ljudje, ki so to opazili, so spravili na dan razne govornice. Ko se je ujaljeni faran obrnil do g. župnika, da mu naj razjasni, zakaj se otroku ni zvonilo, je dobil odgovor: «Saj bo otrok tudi brez tega zveličan.» Imel je prav, zvonjenje ne pomaga nikomur v nebesa, toda to je star običaj. Kakor za enega, tako za drugega, ali pa naj se zvonjenje odpravi. Izgovarjal se je tudi, da je rekel stranki, da naj zvonjenje pri zvonarju naroči, kar pa je gola izmišljotina in prazen izgovor. Mi odločno obsojamo župnikovo obnašanje, ki stremi za tem, nasprotnika pred občinstvom moralno ubiti. Če se g. župnik jezi, da vera peša, naj se jezi nase. Ako g. župnik misli, da se bo z strahovanjem in šikaniranjem njegova armada povečala, se presneto moti.

Dolenja vas pri Ribnici. Nedelja dne 23. oktobra je bila dan slave za mlado pevsko društvo v Dolenji vasi. Neumornemu pevovodji g. nadučitelju Trostu, sedaj dodeljenemu okrajnemu šolskemu svetu v Kočevju, se je po izrednem trudu posrečilo ustvariti iz brhkkih deklet in zastavnih mladeničev zbor, ki je v ponos njemu in naši občini. Žal, da vreme ni bilo prireditvi naklonjeno. Peveci in pevke so pokazale, da res nekaj znajo. Le tako naprej!

Gospodarstvo

ZAPOLNJAVANJE IN DOLIV VINA.

Po končanem glavnem vrvežu, ko uhaja ogljikova kislina le še v malih količinah iz sode, se je mošt že toliko umiril, da se ni več bati, da bi prekipel. Sedaj je čas, da sode zapolnimo. Za zapolnjevanje se naj vzame, če le mogoče, istovrstno blago. S tem delom se ne sme predolgo odlagati, posebno pri šibkejših vinih ne, ker se v navadnem sodu vino rado kvari. Ker pa pri tihem vrenju nastala ogljikova

kislina še itak izpuhteva, ne smemo sprva sode trdno zabiti. Kjer so v rabi kipele vehe, se lahko izdelajo sodi prve čase po zapolnjevanju še s temi.

Kakor je važno pravočasno zapolnjevanje mošta, oziroma novega vina, tako važno je poznejše redno dolivanje bodisi novega ali starega vina, kajti skrb, da so sodi vedno polni do vehe, je eden prvih pogojev umnega kletarjenja. V kletih, kjer se to načelo ne upošteva dovolj, so birsasta, cikasta vina ali vina z drugimi raznovrstnimi napakami redni pojav. Kdor se hoče tem izogniti, naj doliva vsakih 8 do 14 dni. Mlada vina se hitreje suše kakor stara, zato jih je treba tudi bolj pogostoma dolivati.

Sušenje vina pa tudi ni v vseh kletih in v vseh posodah enako. V suhi kleti in v posodi iz redkega lesa se vino hitreje suši kakor v vlažni kleti in v posodi iz čvrstega lesa. V prvem slučaju je treba torej dolivati v krajših obdobjih kakor v drugem. Tudi za doliv naj se rabi, če le mogoče, istovrstno ali vsaj slično, vendar le zdravo vino. (Vin. inštr. Zupanc v «Ptujskem listu».)

— Množina bankovcev v prometu. Po izkazu Narodne banke SHS. dne 15. t. m. je bilo v prometu v celi državi za 4 milijarde 567 milijonov 412 tisoč 635 dinarjev papirnatega denarja.

— Vrednost denarja. Dne 23. t. m. se je dobilo: 100 laških lir za 1260 do 1270 naših kron, 100 avstrijskih kron za okoli 6 naših kron, 100 madžarskih kron za okoli 35 naših kron, 100 nemških mark za 120 do 130 naših kron, 100 češko-slovaških kron za okoli 330 naših kron, 1 dolar za 310 do 313 naših kron.

— Obveznice 7odstotnega državnega posojila so prispele in so podpisnikom pri onih mestih, kjer so podpisali posojilo, na razpolago.

— Žitni trg. Prejšnji teden so cene žitu na Hrvaškem zopet narastle. Cene v Zagrebu so bile za 100 kg sledeče: pšenica 1340 do 1360 K, stara koruza do 1100 K, nova 950 do 960 K, oves 820 do 850 K. Moka se je prodajala 1 kg: št. 0 po 19.40 do 19.50 K, moka za kuho 18.40 do 18.50 K, fina krušna moka 17.40 do 17.50 K. Otrobi so se prodajali po 660 do 670 K za 100 kg. — V Somboru so bile cene nekoliko nižje. Sicer pa marsikje na deželi niso bile tako visoke cene. — Na Madžarskem so žitne cene mnogo nižje.

— Na mariborski živalski sejem dne 22. novembra so prignali 9 bikov, 213 volov, 9 telet, 9 konj, skupaj 656 glav. Cene za 1 kg žive teže so bile: debeli voli 14 do 22 K, manj debeli 12 do 14 K, plemenski biki 9 do 11 K, biki za klanje 10 do 12 K, klavne krave 12 do 15 K, plemenske krave 10 do 16 K, molzne krave 10 do 16 K, krave za klobase 7 do 8 K, mlada živina 10 do 14 K, teleta 11 do 14 K.

— Letošnji vinski pridelek v Sloveniji se ceni na okrog 700.000 hl. Po sedanjih cenah pomeni to vrednost okrog dveh milijard kron.

— Osrednja vinarška zadruga za Jugoslavijo se je osnovala v Ljubljani. Namen zadruge je posredovati neposredne kupčije med vinogradniki in odjemalci.

— Izvoz naše živine v Italijo. Kakor se sedaj uradno poroča, je Italija dovolila uvoz naše živine pod pogojem, da se ta živina pokolje v Trstu in Jakinu (Ankoni).

— Oddaja trt iz državnih nasadov. Spomladi 1922. se bodo oddajale slovenskim vinogradnikom trte iz državnih trtnih nasadov v Sloveniji. Vinarsko nadzorništvo v Mariboru ima na razpolago okoli 70.000 cepljenk, 25.000 korenjakov in 200.000 kijučev, vinarsko nadzorništvo v Novem mestu pa 20.000

cepljenk, 86.000 korenjakov in 400.000 kijučev. Cene: prvovrstne cepljenke 100 komadov za 350 K, drugovrstne cepljenke 100 komadov za 150 K, prvovrstni korenjaki 100 komadov za 70 K, drugovrstni 100 komadov za 35 K, prvovrstni kijuči 100 komadov 20 K, drugovrstni 100 komadov za 10 K. Te cene veljajo za manj imovite posestnike, ki predložijo dotično potrdilo pristojne občine. Drugim naročnikom se zaračunajo trte za 75 odstotkov dražje. Ob dokazanem siromaštvu se znižajo cene izjemoma za 25 odstotkov. Natančnejše najdeš v «Uradnem listu» št. 137.

— Sprejem slovenskih mladeničev v srbske kmetijske šole. Kmetijsko ministrstvo odda šest prostih mest za obisk kmetijskih šol v Kraljevu, Bukovu in v Šabcu, ki so namenjena sinovom slovenskih starišev. Prosilci imajo nositi le stroške potovanja, dočim prevzame ministrstvo vse druge stroške oskrbovanja in šolanja. Prošnje za sprejem v srbske kmetijske šole, ki pričnejo s 1. marcem 1922. in trajajo po dve leti, naj se z običajnimi dokazili predložijo najkasneje do 15. januarja 1922. pokrajinski upravi, oddelku za kmetijstvo v Ljubljani. Pogoji za sprejem so: starost 14 do 18 let, dovršitev najmanj ljudske šole, telesno zdravje in dobro vedenje. Tudi se morajo stariši zavezati, da ostanejo učenci po dovršeni šoli na domačem posestvu. Pomniti je treba, da se v Bukovu sprejemajo le učenci iz vinorodnih krajev, v Kraljevo in Šabac pa učenci iz živinorejskih in poljedelskih krajev. Opozorjamo na to ugodnost brezplačnega šolanja vse naše gospodarje, ki imajo ukaželjne sinove, ker se nudi s tem lepa prilika, da se pouče v naprednem kmetijstvu in spoznavajo obenem tudi razmere po novih delih naše skupne države, kar more služiti le v prilog našemu skupnemu gospodarskemu življenju. Priporočamo zavedo tudi merodajnim lokalnim faktorjem po deželi, da se zavzamejo za to vprašanje in skušajo dobiti pripravne mladeniče za obisk srbskih kmetijskih šol.

— Obrtno gibanje v Mariboru je bilo v oktobru živahnije, nego druge mesece. Okrajno glavarstvo je izdalo v tem mesecu 38 obrtnih dovoljenj, med temi sedem koncesij, črtalo pa jih je 15, med temi dve koncesiji.

— Nedeljsko kmetijsko šolo nameravajo osnovati v Vojniku, in sicer po vzorcu dobrnske. Šolo organizira dobrnski nadučitelj g. Šmid. Takšne šole naj bi se osnovala povsod.

— Podkovsko šolo osnuje v Mariboru bivši vojaški veterinar Ivan Šošarič skupno s podkovskim mojstrom Ivanom Pečarjem.

— Kisik za obrtnike. Urad za pospeševanje obrti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, je preskrbel za obrtnike večjo množino kisika. Interesentje naj prijavijo svoje potrebščine na gornji naslov čimprej, najkasneje pa do dne 1. decembra t. l.

— Načrt našega državnega proračuna za leto 1922. izkazuje okoli ene milijarde primanjkljaja, ki se bo pa kril z novim notranjim posojilom. V primeri z drugimi državama ta primanjkljaj ni velik, saj ima celo bogata Švica mnogo večji primanjkljaj.

— Koliko ima Avstrija denarja. V Avstriji kroži za okoli 96 milijard avstrijskih kron papirnatega denarja.

— Velikanski primanjkljaj v državnem proračunu Nemčije. Nemški državni proračun za leto 1922. izkazuje primanjkljaja 161 milijard mark, ki je naravnost strašna številka.

Beleške

+ Zbor zaupnikov SKS. V Ljubljani se je vršil dne 21. t. m. zbor zaupnikov in načelnstva Samostojne kmetijske stranke. O političnem položaju je predaval poljedelski minister Pucelj. Sklenilo se je, da stopi SKS zopet v pogajanja glede združenja z zemljoradniško stranko. Zbor zaupnikov je odobral, da so poslanci SKS glasovali za ustavo. Kot pogoj nadaljnjega sodelovanja v vladi zahteva SKS sledeče: 1.) da se v najkrajšem času izvrši izenačenje davčnih bremen; 2.) da se doseže ravnovesje v proračunu s tem, da se zmanjšajo dosedanja izdatki, ne pa, da se sklenejo novi davki; 3.) da se prične z rednim parlamentarnim delom; 4.) da se izvede izenačenje zakonov; 5.) da se dosledno in brezobzirno izvede agrarna reforma ter da se stori vse za razvoj pašništva; 6.) da se vojaški zakon prilagodi potrebam in zahtevam ljudstva in da je vojni minister civilist; 7.) da se povrne vsem kmetovalcem škoda, ki so jo imeli pri oddaji konj in vozil povodom mobilizacije; 8.) da se odločno podvzame boj proti korupciji in potratnosti državnega imetja, ker drugače bo Samostojna kmetijska stranka prisiljena, podvzeti proti takemu režimu najostrejši boj.

+ Zahteve koroških Slovencev. Koroški Slovenci, glasilo koroških zaslužnih rojakov, prinaša v zadnji številki spomenico «Političnega in gospodarskega društva za koroške Slovence», ki se je predložila po koroških slovenskih poslancih koroškemu deželnemu glavarju. Spomenica zahteva: 1.) Razpust Heimatsdiensta in ustavitve vsakega političnega delovanja istega. 2.) Otvoritev slovenskih zasebnih ljudskih šol v St. Jakobu v Rožu in v St. Rupertu pri Velikoven. 3.) Ljudskim potrebam odgovarjajočo jezikovno preosnovo ljudskih šol koroških Slovencev. 4.) Zastopstvo koroških Slovencev v deželnem šolskem svetu. 5.) Sprejem v deželno ozir. državno službo vseh duhovnikov, učiteljev, uradnikov, nameštencev in delavcev, ki imajo domovinsko pravico na Koroškem, a so bili po plebiscitu zavrženi. 6.) Ureditev poštne razmere na Slovenskem Koroškem na ta način, da se bo dalo poštne uprave strogo naročilo, dostavljati adresatom tudi slovenske pošiljke (list «Koroški Slovenec»). 7.) Odstranitev vsakojakih težkoč glede potnih listov, zlasti tujih za take koroške Slovence, ki so bili primorani poiskati si svojo eksistenco v Jugoslaviji. 8.) Zagotovitev servitutnih pravic ob priliki razmejitev, ki jih imajo obmejni prebivalci onstran državne meje.

+ Klerikalni opazovalci. Zakaj smo izvolili poslance? Zato, da delajo v narodni skupščini in da pomagajo graditi našo državo. Klerikalni poslanci pa se tega ne držijo. V seji odseka zakonodajnega odbora za razdelitev države v oblasti je izjavil v imenu klerikalne stranke poslanec Jože Gostinčar, da je njegova stranka proti ustavi in da bo delo v odseku le opazovala. Opazovalcev, ki bi vlekli le mastne plače kot poslanci v Beogradu, mi ne potrebujemo. Ne potrebujemo mi plačanih lenuhov, ki so pa sicer v hujskanju zelo delavni. Hujskanje proti ustavi ne bo koristilo našemu narodu in ga bo spravilo samo v nesrečo, če jim bo verjel. Hvala bogu, da je pri nas še dovolj pametnih ljudi, ki klerikalcem ne verjamejo.

+ Klerikalna agitacija v cerkvi. Pišejo nam: Komaj so se verniki v Selcih oddahnili od politične kaplanske pridige prejšnje nedelje, že je zagrmel v nedeljo dne 20. novembra zopet župnik in udrihal čez napredne časopise. Križ, svete podobe, to ni glavno za kristjana, ampak klerikalni časopis na mizi. Ali res že ne bodete mirovali gospodje z vašo agitacijo v cerkvi? Ni čuda, če zapuščajo cerkev ljudje, saj vendar znajo ločiti božjo besedo od politike. Župnik pravi, da bo imenoval fante, ki stoje zunaj cerkve in ne marajo poslušati njegovih političnih pridig s prižnice. Take bavbave lahko pripo-

vedujete tercijalkam, mi bomo pa že poskrbeli, da se vam v najkrajšem času pristriže jeziček. Gospodje, Vi ste v Jugoslaviji dogospodarili. Mi bomo imeli navzlic vašemu grmenju od sedaj po dva napredna časopisa.

+ Kakšni so pristaši klerikalne stranke. Pišejo nam: Včasih so pravili, da smo Slovenci poleg alpskih avstrijskih «Joknov» najbolj črni narod na svetu. Bilo je res, toda po vojni so se razmere v tem oziru precej spremenile. Napredne stranke so napredovale, znamenje, da se je naš človek že precej odvadil misliti s farško glavo. Vendar pa je še pri nas vse preveč farških podrepnikov in zabitežev. Človeku se včasih res zasmili takšen klerikalni zabitež, tako neusmiljeno je neumen. Ako ga vprašaš, zakaj je proti ustavi, zakaj proti temu ali onemu, ti pove, da zato, ker so gospod rekli. To je vsa njegova modrost. Te klerikalne ovce so res prave ovce, ki skačejo v ogenj, kadar njihov hlev gori. Dolžnost vseh naprednjakov, zlasti Sokoistva je, da odpirajo tem revežem oči. Zato moramo zopet in zopet povdarjati: Naprednjaki po deželi, na delo! Naš narod se mora popolnoma otresti psovke, da je preveč črn.

+ «Oni znajo...» Kakor znano, imajo v mariborskem občinskem svetu tudi klerikalci odločilno besedo. Da se na zunanji pokažejo, kako so tudi oni za to, da se draginja z vsemi sredstvi pobija, stavlja najradikalnejše predloge, a da se ne zamerijo kmetu, pa v svojih listih odklanjajo vsako odgovornost za tozadnevne ukrepe, radi katerih se kmetje, ki privažajo na mariborski trg živila, pritožujejo. Poleg tega pa še kmete hujskajo proti mestni občini. Tako se norčujejo klerikalci iz meščana in kmeta.

Prosveta

Zorko Prelovec: Dve pesmi za moški osmerospjev (moški zbor) in bariton solo. 1.) «Zapoj mi pesem, dekle...» (Ksenij Verion); 2.) «Škrjančku» (Ivo Peruzzi). Založila in tiskala Zvezna tiskarna v Ljubljani. Vsako pomnoževanje prepovedano. Cena skupni partituri 4 din. — Zvezna tiskarna je hotela s predležečo izdajo ustreči našim pevcem, ki ljubijo preproste in melodiozne pesmice. Dobivajo se v Zvezni knjigar- ni v Ljubljani, Marijin trg 8.

Ljudsko vseučilišče se je ustanovilo v Mariboru. V Celju obstoji tako vseučilišče že dalje časa. Svrha ljudskim vseučiliščem je, v poljudnih predavanjih pojasniti ljudem vsakovrstne znanstvene stvari. Tako vseučilišča naj bi se ustanovila tudi po Kranjskem.

Sokolstvo

DARUJTE ZA ZLETNI SKLAD JUGOSLOV. SOKOLSKEGA SAVEZA

Stroški za 1. jugoslovenski vsesokolski zlet bodo ogromni. Dolžnost vsega jugoslovenskega Sokolstva je, da podpira zletni odbor pri tej prireditvi ter mu kolikor mogoče olajša težko delo. Pozivljamo vse brate in sestre, da ob vsaki priliki zbirajo prostovoljne prispevke za zletni fond Jugoslovenskega sokolskega saveza.

Sokolsko gledališče v Radovljici. Novi oder v Sokolskem domu se odpre dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer. Vprizori se izvirna noviteta, simbolična igra «K luči!». Igro je spisal J. Špicar. Dne 27. t. m. ob 10. uri dopoldne se vrši sestanek naprednih gorenjskih društev, ki se pečajo s katerimkoli izobraževalnim delom. Isti dan popoldne ob 3. uri se igra «K luči!» ponovi.

o Celjska sokolska župa je zaključila 19. t. m. vadijski tečaj, ki je bil zelo dobro obiskan.

Zdravstvo

z Priprasto sredstvo proti zastrupljenju krvi. Cestokrat nastane vsled kakšne rane po vbodljaju zastrupljenje krvi. Ranjeni ud oteče in boli. Proti malemu zastrupljenju je dobro sredstvo, ako se vtakne ranjeni ud v kislno mleko ali pa zmetke. Na rani se navadno takoj čuti olajšava. Če se zastrupljenje že prehudo in rana še navzlic temu še zelo boli, je treba takoj poklicati zdravnika.

Novosti

* «Domovino» bomo v kratkem razširili ter začeli prinašati lepe daljše pripovedi. Zato upamo, da nam bodo naši naročniki ostali zvesti in še pridobili nove naročnike. «Domovina» stane letno le 36 kron. Ako si pritrgaš v enem letu liter vina, naročiš in plačaš lahko «Domovino» in boš imel več od nje kot od litra vina. «Domovina» se bo bavila z vsemi vprašanji, ki zanimajo našega kmeta, obrtnika in druge stanove.

* Za cenj. naročnike smo priložili v eni zadnjih številki položnice, da poravnajo naročnino. Kdor bi do danes tega še ne opravil, prosimo zaradi reda, da stori to nemudoma, ker bi mu morali sicer list ustaviti in naročnino izterjati.

* Naše dopisnike vljudno prosimo, naj nam pišejo vedno s črnilom in razločno. S slabim svinčnikom in nerazločno pisanih dopisov ni mogoče čitati.

* Za komandanta celokupne žandarmerije je imenovan dosedanji mestni komandant v Beogradu polkovnik Dragoljub Lj. Uzun-Mirković.

* Odlikovan je bil z redom sv. Save III. razreda predsednik Kmetijske družbe, generalni ravnatelj g. Gustav Pirc.

* Imenovanje. Pri celjskem okrajnem sodišču je imenovan za pisarniškega predstojnika g. Anton Zorko iz Ljubljane.

* 100letnica rojstva skladatelja «Lepe naše domovine...». 8. decembra poteče 100 let, kar se je rodil Josip Runjanin, skladatelj pesmi «Lepa naša domovina...».

* Nove znamke s sliko kralja Aleksandra se bodo izdale v kratkem. Znamke s sliko kralja Petra pridejo iz prometa.

* Naše šole v Istri so še vedno zaprte. Navzlic temu pa je izjavil italijanski poslanik v Beogradu, da se Jugoslovanom pod Italijo ne godi slabo in da imajo vse pravice. Laž je že stara laška navada.

* Nemčurske surovine v Celovcu so odnesle s pokopališča spomenik znanega slovenskega pesnika A. Janežiča.

* Za župana v Čremožicah je bil izvoljen vrl naprednjak g. Anton Stojšek.

* Razširjenje ljudskih šol. Razširijo se sledeče ljudske šole: v Sori v tri-razredno, v Preloki v dvorazredno, v Turnišču v šestrazredno, v St. Vidu pri Stični v petrazredno, v Vel. Gabru v petrazredno, v Trziču dekliška šola v petrazredno, v Sorici v dvorazredno, v Braslovčah v šestrazredno, v Velenju v šestrazredno z eno vzporednico, v Dragi v dvorazredno.

* Nova ljudska šola se ustanovi na Holmcu na bivšem Koroškem.

* Samo dva državna praznika bomo imeli odslej, in sicer praznik ujedinjenja dne 1. decembra in kraljev rojstni dan.

* Smrtna kosa. V Celju je umrla ga. Uršula Kmecl, soproga hišnega posestnika in tašča trgovca g. Jos. Jagodiča. — V Središču je umrla ga. Marija Sejnkoč, tašča ravnatelja g. Kosija. — V Škalah je umrla ga. Marija Lazar, profesorjeva vdova. — V Solčavi je umrl posestnik in gostilničar Henrik Herle, brat

profesorja v Kranju. — V Mariboru je umrl najstarejši mariborski meščan, krojaški mojster Jožef Leeb, v 91 letu starosti.

* Umrl je v Ptujju oče tukajšnjega okrajnega glavarja dr. Pirkmajerja, nadučitelj Franc Pirkmajer, po dolgi boleznini v starosti 62 let. Spoštovani rodbini sožalje.

* Umrl je v Ljubljani bivši avstrijski general Kleinschrodt. Pokojnik je bil radi svoje poštenosti priljubljen in ni bil sovražen našemu narodu. Doma je bil iz Vojnika pri Celju.

* Mariborski škof dr. Napotnik je že dalje časa težko bolan. Bolezen se mu še ni zboljšala. Iz Maribora javljajo, da se je vzprico njegove visoke starosti bati katastrofe.

* Za invalide. Ministrski svet je sklenil, da se izkupiček za prodano živino, ki jo je dobila naša država od Nemčije na račun vojne odškodnine, porabi za siromašne invalide.

* Župnik Magajna še mašuje. Iz Rakitne nam pišejo: Naš župnik Magajna, ki je bil obsojen radi sodomskih grehov, še ni izgubil korajže. Že drugi teden po obsodbi je zatrjeval na prižnici, da je po krivici obsojen, češ, saj mi niti mašništva niso vzeli. Ne da bi se najmanj sramoval, hodi okoli in zatruje vsem, kako je nedolžen in kaka krivica se mu je zgodila. S kmeti se je prepiral radi bire. Sedaj vabi ljudi, naj zbirajo za zvonove. V ta namen bi bilo pač dobro uporabiti tudi denar od izkupička za les iz cerkvenega gozda. Gozd je posekan, toda sam bog ve, kje je sedaj denar. Župnik Magajna zanemarija tudi svoje dolžnosti. Velikonočnih listkov se ni pobral. Na prižnici že dva meseca obljublja, da bo začel v ljudski šoli podučevati veronauk, toda še vedno ni nastopil. Z ljudmi se neprestano prepira. Mi farani sploh ne maramo, da bi učil v šoli naše otroke ter še nadalje upravljal cerkveno službo. Zahtevamo odločno, da ga škof odstrani iz Rakitne, ker ne moremo trpeti v naši sredi kot duševnega pastirja takega pohujševalca. Naravnost neverjetno se nam zdi, da se škof za vse to nič ne pobriga.

* Mariborski peki stavkajo, ker jim občinsko sodišče ni dovolilo takšnega podražanja kruha, kakršnega so zahtevali.

* Prevrten tunel na progi Užice-Šargan. Na progi Užice-Šargan, ki se sedaj gradi, je prevrten že četrti tunel v dolžini preko 200 m. Tunel se nahaja blizu Užic. Dolžina vseh doslej že prevrtanih tunelov znaša okoli 1000 metrov.

* Škratica v Vojvodini. V nekaterih krajih Vojvodine se škratica silno širi. Zlasti hudo razsaja v Velikem Bečkerek. Radi tega so se zaprle vse osnovne šole.

* Škratica v Vojvodini. V nekaterih krajih Vojvodine se škratica silno širi. Zlasti hudo razsaja v Velikem Bečkerek. Radi tega so se zaprle vse osnovne šole.

* Škratica v Vojvodini. V nekaterih krajih Vojvodine se škratica silno širi. Zlasti hudo razsaja v Velikem Bečkerek. Radi tega so se zaprle vse osnovne šole.

* Škratica v Vojvodini. V nekaterih krajih Vojvodine se škratica silno širi. Zlasti hudo razsaja v Velikem Bečkerek. Radi tega so se zaprle vse osnovne šole.

Ljubljanska porota.

BRATOMOR.

Dne 21. t. m. je bilo otvorjeno zimsko zasedanje ljubljanske porote, ki bo razmeroma jako kratko. Sodišče se je bavilo z rodbinsko tragedijo, katere žrtev je postal 45letni France Priškovec.

Brata France in Miha Friškovec iz Mengša sta bila huda nasprotnika. Starejši France je bil velik delomržež in malopridnež, ki je bil že 16krat predkaznovan, mlajši Miha priden in splošno priljubljen. Mati Marija je živila v večnem strahu pred sinom Francetom. Končno je izročila posestvo mlajšemu sinu Mihi, sama pa se je izselila iz domače hiše. Od tedaj je nastalo med obema bratoma divje sovraštvo. France ni mogel preboleti zapostavljanja in je ponovno grozil tako materi kakor tudi bratu. Tudi sosedje so se ga bali. Dne 10. julija se je Miha po povratku iz Kamnika ustavljal v Doruškovi gostilni, kjer je našel tudi svojega brata. Sedel je k njemu in mu še

plačal par polovic vina. Proti večeru sta se vrnila domov in se ustavila pred hišo. Bila sta oba vinjena. Najbrže se je med obema zopet razvil stari prepir, ki je končal s tem, da je Miha z vojaškim samokresom oddal tri strele na Franceta, ki se je takoj zgrudil mrtev na tla. Miha je bil potem aretiran v Kuratovi gostilni. Zagovarjal se je s silobranom. Porotniki so zanikali vprašanje umora soglasno in potrdili soglasno vprašanje prekoračenja silobrana, na kar je bil Miha Friškovec obsojen na osem mesecev zapora z vstetjem preiskovalnega zapora.

POSLEDICE ALKOHOLA.

Dne 22. t. se je bavila porota z zanimivim in zagonetnim slučajem. Andrej Gričar, bivši koroški dobrovoljec in «komunist», se je moral zagovarjati radi razžaljenja Veličanstva in radi uboja fašista Luigi Meneghettija v Trstu. Obtoženec je star 38 let in po poklicu zidar. V svetovni vojni je bil dvakrat ranjen, enkrat pa ga je zasula granata. Dve leti je bil v vjetništvu na Ruskem, po prevratu pa je prostovoljno odšel na koroško fronto.

Dne 30. oktobra l. l. je vstopil Gričar, močno vinjen, z vzklikom: «Kdo je za tretjo internacijo!» v gostilno Zupan v Ljubljani. Prisedel je k mizi dijakov tehniške srednje šole in v pijanosti agitiral za komunizem. Kmalu je začel divjati, pljunil pred sliko regenta Aleksandra in izustil obenem zelo nedostojne besede proti regentu. Radi tega je bil aretiran in odveden v policijski zapor, kjer je razbil štiri šipe, polomil omrežje, ušel in se z avtomobilom odpeljal v Trst k svoji sestri Josipini por. Meneghetti. Tamkaj ga niso sprejeli nič kaj prijazno. Njegov svak, Luigi Meneghetti, je bil strasten fašist, on pa jugoslovanski komunist. Meneghetti se ga je končno naveličal in ga 7. januarja 1921 zvečer pozval, naj takoj zapusti njegovo stanovanje. Gričar je bil takrat vinjen in se ni dal kar tako odpraviti. Pripravljen pa je bil, oditi naslednjega dne. Med obema se je končno razvil prepir in pretep, ki je končal s tem, da se je Luigi Meneghetti zgrudil na tla in kasneje za ranami umrl. Gričar je zbežal nato v Jugoslavijo, kjer so ga prijeli.

Obtoženec se je glede dogodka v Zupanovi gostilni zagovarjal s popolno pijanostjo. Umor Meneghettija v Trstu se v razpravi ni mogel pojasniti. Gričar je zatrjeval, da je v pretepu samo s pestjo tako močno udaril svaka po obrazu, da je ta padel na tla.

Senat je stavil porotnikom tri vprašanja: 1.) glede razžaljenja Veličanstva; 2.) glede uboja in dodatno vprašanje k prvemu, ali je izvršil prvi zločin v taki pijanosti, da ni zanj odgovoren.

Porotniki so potrdili prvo glavno, a tudi dodatno vprašanje z 8 : 4, zanikali pa soglasno drugo vprašanje, na kar je bil Gričar oproščen.

Maščevanje človeka, kateremu so odrezali glavo.

Pariz je veliko svetovno mesto in prestolnica Francije; v njem ne živijo samo ministri, visoki uradniki in bankirji, temveč tudi lopovi najnižje vrste, apaši. Na tej golazni je Pariz ravno tako bogat kakor na sijajnih ženskih oblekah.

Pred dvema mesecema

sta bila dva pariška apaša obsojena na smrt radi umora, ki sta ga izvršila nad neko staro, ki je hranila zlati denar izza Napoleonovega časa v starih zkrpanih nogavicah. Tega denarja je bilo po današnji vrednosti v našem denarju nad pol milijona krou. Apaša sta si za nakradeno vsoto privoščila jedil in pijače in drugih zabav, ki jih

ima Pariz vedno dovolj v neomejeni meri.

Nesreča po sreči.

Gospoda Ricord in Forgues — v Parizu so tudi zločinci gospodje — sta imela kmaľu potem, ko sta pognala del denarev okradene in umorjene starke po grlu, veliko smolo: prišla jima je nasled policija. Kaj se hoče! Pariz ima velike lopove, pa tudi dobre policaje, in tako se skoraj vedno zgodi, da prinesejo pariški zločinci svoje glave v mlin paragrafov.

Obsodba in usmrčenje.

In tako se je zgodilo, da sta se morala Ricord in Forgues zagovarjati pred sodnim stolom. Sodniki so bili strogi možje, izprašali so obojico za vse okoliščine, ki so morila napotile do zločina ter naposled gospoda Ricorda in Forguesa zašili. Obsodili so ju na smrt pod giljotino.

Giljotina je velik nož,

ki odreže žrtvi glavo, kakor je to storil s svojo mesarico Martin Krpan nad oholim Brdavsom. — Ricord in Forgues sta torej s posredovanjem giljotine odšla na oni svet.

Po smrti,

oziroma po izvršeni obsodbi je državni pravdnik odprl pismo, ki mu ga je zapustil Forguet, mož, kateremu so odrezali glavo, z naročilom, naj se pismo razpečati šele po njegovi smrti. V pismu je bilo zapisano, da sta obtoženca res izvršila umor nad staro, kako sta jo okradla; zraven pa je stala pripomba, da je

pri umoru sodelovala tudi ena ženska.

Ta ženska je bila Forguesova ljubica, ali, kakor pravijo Francozi, priležnica. Pismo je tudi pojasnjevalo način umora, ki je bil zanimiv ter zasluži, da se posebej opiše.

Apaša

sta s pomočjo Forguesove ljubice najprej ubila neko sorodnico okradene starke, s katero je stara skupulja živela v skupnem gospodinjstvu. Nato je prišla vrsta na staro. Ko sta apaša zločin izvršila in našla denar, sta pograbila novce in pod roko kupila

kinematograf,

v katerem sta v živih slikah kazala podobne zločine, kakršnega sta ravnokar izvršila sama. Za blagajničarko pri podjetju sta nastavila neko mlado dekle po imenu Tesson ter vpisala njo za lastnico kina. S tem činom sta hotela preslepiti oblasti, da jima ne pridejo na sled. Pridno sta apaša poganjala denarce, a policija jima je bila vsak dan bližje za petami. Ko sta se uverila, da več ne uvideta roki pravice, je Forgues napisal pismo in v njem soobdolžil umora nad staro

blagajničarko Tesson.

Ko so to žensko obvestili o sporočilu v pismu, je padla v nezavest. Morali so poklicati zdravnika, da ji je zopet pomogel na noge. Gospodično Tesson so nato peljali na policijo ter jo zaslišali.

Njena izpoved

je bila kratka, toda odločna. Glasila se je: «Jaz sem nedolžna, falot apaš Forgues z odrezano glavo se je hotel s pismom nad menoj le maščevati, ker sem javno govorila, da sem jaz le navidezna lastnica kinematografa. Da bi Forgues radi te svoje lopovščine še v grobu ne imel miru!»

Državni pravdnik

v Parizu pa ni lahkovoren mož. Dal je zato gospodično blagajničarko zapreti, zakaj na koncu koncev vendarle ni izključeno, da je obdolžitev gospoda Forguesa nad gospodično Tesson prazna in brez podlage. Državni pravdnik

meni, da mož z odrezano glavo nima povoda, da bi se z lažnjivimi obdolžitvami maščeval nad plemenito žensko dušo in je zato proti gospodični blagajničarki uvedel strogo preiskavo, ki bo pokazala, kaj je na stvari bajke in kaj resnice. Pariz pričakuje to razpravo z napetostjo.

Po svetu

s D' Annunzio še «anektira» — seveda, ne več zemlje, temveč hiše, ki niso njegova last. O tem poročajo sledečo dogodbo: Vdova umetnostnega zgodovinarja dr. Thodeja se je podala v Italijo, da se naseli tam v vili, ki je njena last. Kako pa se je začudila, ko je našla v vili bivšega reškega komedijanta d' Annunzia. D' Annunzio je vilo z vsemi dragocenimi umetninami enostavno «anektiral», seveda, kakor je izjavil, le začasno. Vsi protesti in koraki lastnice pri italijanski vladi so ostali brezuspešni. D' Annunzio je hotel odstopiti kvečjemu malo vrtno hišico poleg vile. Sedaj je ga. dr. Thode s pomočjo svojega očeta, znamenitega danskega jurista Tegnerja, podvzela korake pri danskem zunanjem uradu. To bo mogoče pomagalo.

s Draginjki nemiri v Nemčiji. Radi naraščajoče draginje je prišlo v Nemčiji, zlasti v Berlinu do velikih nemirov. Na tisoče ljudi se je zbiralo po ulicah, kjer so na mnogih mestih vdrli v trgovine in vse izropali. Plenilci so v nekaterih trgovinah kar oblekli nove obleke. Policija je več sto plenilcev aretirala.

Razno

× Novi Salomon. V nekem mestecu v Holandiji živi neki stari sodnik, ki slovi kot zelo moder sodnik. Te dni je imel zopet priliko, pokazati svoje sodne zmožnosti. Pred nedavnim časom je prišel k nekemu seljaku človek in ga zaprosil, da mu posodi večjo vsoto denarja, katerega mu vrne dva dni po sv. Lucijanu. Seljak je denar dal, ne sluteč nič hudega. Šele kesneje se je uveril, da svetnika Lucijana sploh ni v koledarju. Tako je seljak zastoj čakal, da mu dolžnik vrne denar. Vsled tega je dvignil tožbo. Gori omenjeni sodnik, znan po svoji salomonski modrosti, je razsodil sledeče: Ker sv. Lucijan ni v koledarju nikjer označen, je potem gotovo mišljen na praznik vseh svetnikov. Dolžnik ima torej vrniti dolg dva dni po vseh svetnikih. Dolžnik je na to razsodbo tudi obljubil, da bo denar pravočasno vrnil.

× Žabe pod zaščito zakona. V Parizu so pojedli v zadnjem času toliko žabjih krakov, da so v okolici Pariza vse žabe takorekoč iztrebljene. Vsled tega so oblasti izdale naredbo po kateri je zabranjeno loviti žabe v času od 18. marca do 18. avgusta.

× Borba Turkinj proti kopreni. V Angori, glavnem mestu turških nacionalistov, se žena, ki gre z nezastritim obrazom po ulici, smatra še vedno kot zavrženka. Vendar pa navzlic tem bedastim običajem moderniziranje Turkinj napreduje. Že po vaseh se opažajo nezastrite ženske, ki se zakrijejo s kopreno le, če se približa kak tujec. Turške pisateljice se proti tej zastarelosti zelo odločno borijo in bodo gotovo končno tudi zmogale.

× Devet dni mrtev v hotelu. Povodom stavke hotelskega osebja v Berlinu si je gost nekega hotela, Abraham v. Scheidt sam stregel in se tako seveda ni nihče brigal zanj. Ko je stavka končala in se je hotelsko osebje zopet spravilo na delo, da uredi sobe, je našlo Abrahama mrtvega. Mož je umrl 1. novembra, našli po so ga komaj 10. novembra.

Ženski kotiček

Zmrznjeno sadje. Navadno se polaga zmrznjeno sadje v mrzlo vodo, da se otopi. A to ni dobro. Najboljše je, ako se zrak v shrambi razgreje čez 0 stopinjo. Ako pa to ni mogoče, naj se odnese sadje v toplejši prostor, a prijeti ga je treba z ovito roko in prav na rahlo, da se ne stiska. Ako se uvidi, da se zmrznjeno sadje ne da več rešiti, je najbolje, ako ostane zmrznjeno, dokler se ne porabi. Prehudo zmrznjeno sadje namreč kmalu segnije, ako se otopi.

Kokošji hlev pozimi. Da je v hlevu pozimi bolj gorko, je treba, da pokrijemo tla z dobro steljo. Seno in listje ni dobro. Najboljša je šota, ker greje tla ter obenem veže izhlapevanje. Namesto šote služi tudi suh pesek ali suha zemlja. Seveda je treba potem vsak teden hlev dobro izkudati in prezračiti.

Tisoči ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Fellerjev „Elsafluid“

kot lepotilo (kosmetikum)

za nego zob, zobnega mesa in glave ter kot dodatek k vodi za umivanje, ker učinkuje zaradi svojega antiseptičnega, čistega in osvetočnega delovanja kar najbolje. Ravno tako je priljubljen kot krepko, blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celotnega telesa. „Elsafluid“ je mnogo močnejši in učinkovitejši nego francosko žganje in sploh najboljšo sredstvo te vrste. Tisočera priznanja! Z samotom in poštino za vsakega:

3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica 48 K.

Za prodajalce:

12 dvojnih steklenic ali 4 specialne steklenice 158 K
24 dvojnih ali 8 specialnih steklenic. 280 K
36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic. 394 K

POSTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar sprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obilž za kurja očesa po 5 K in K 7-50; Elsa mentolni klistri 12 K; Elsa posipalni prašek 11 K; pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa ustna voda 36 K; Elsa kolonjska voda 41 K; Elsa šumski miris 41 K; glicerina po 6 in 30 K; Lysol, Lysosform 30 K; klistri čaj 3 K; Elsa srčesni prašek 15 K; strup za podgane in miši po 5 in 12 K.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja, Elsatrg št. 360 40-1 (Hrvaško). 48/14/11 b

Varčna gospodinja rabi edinele

GAZELA MILO

ki je najboljšo in najcenejšo!

Dejniška glavniica: K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerva: skrog K 10.000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in širo-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Ček, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: za vrednostne papirje in za blago, ležede v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prezema: Bozna naročila in jih izvršuje najkvalitetneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.